

DIABETES - Projektoplæg

Projektet er udarbejdet af farmakonom Gyrithe Heegaard og Lone Herreholm, Steno Apotek.

Udarbejdet i samarbejde med farmaceut Camilla Lauemøller.

Formål

Vi har med dette projekt ønsket at synliggøre apoteket som en synlig sparringspartner i sundhedssektoren ved at dokumentere vores indsats i skranken i henhold til vores kvalitet.

Baggrund

Det skønnes, at ca. 245.000-250.000 danskere går rundt med en uopdaget type II diabetes. Ofte er sygdommen så fremskreden på diagnosetidspunktet, at mange allerede har fået én eller flere senkomplikationer. Det har store menneskelige omkostninger, men betyder også store udgifter til pleje og behandling af disse patienter. Det er derfor naturligt nok vigtigt, at diagnosen stilles så tidligt som muligt hos lægen, så den rette indsats eller behandling kan påbegyndes, så hurtigt som muligt.

HbA1c målingen er som bekendt en måling, der angiver et gennemsnitligt niveau for plasma glukose over en periode på mellem 8 og 12 uger. Fordelen ved denne målemetode, frem for tidligere metoder er, at patienten ikke skal være fastende og desuden vil der være mindre variation i resultaterne.

Ifølge Sundhedsstyrelsen¹ skal der dog foretages to HbA1c målinger for at kunne diagnosticere type 2 diabetes. Der er derfor tydeligvis ikke tale om, at vi på apoteket vil komme ud i, at vi på baggrund af en enkelt måling kan eller vil stille diagnosen type II diabetes på de patienter vi måler. Målingerne vil snarere være en risikovurdering for den enkelte om der er tegn på, at de kan være i risikozonen for at have diabetes og dermed bør kontakte lægen for at få stillet en evt. diagnose.

Set fra borgerens perspektiv er det naturligvis interessant at få en indikator for, hvordan deres langtidsblodsukker niveau ligger, så de kan tage de forholdsregler, der måtte være en fordel for deres helbred. Det er lettere og mere uforpligtende at komme på apoteket og få foretaget en sådan måling, da de fleste ingen symptomer har og derfor ikke tænker på, at gå til egen læge.

Apotekerne i Danmark er som en naturlig del af sundhedssektoren, en oplagt aktør i deltagelse i forebyggelsesarbejdet med at opspore disse mange uopdagede diabetespatienter, så de kan blive henvist til lægen og komme i behandling så tidligt som muligt.

Formål

Formålet med dette projekt er at gennemføre et pilotprojekt med henblik på, at vurdere om der på længere sigt er behov for, at udvikle en sundhedsydelse om måling af langtidsblodsukker (HbA1c), så denne kan implementeres på Steno Apotek og herefter på landets apoteker.

¹ <http://sundhedsstyrelsen.dk/~media/2A3178A6D31B428FA888E39AA46B0B4E.ashx>

Målgruppe

Målgruppen er Danmarks Apotekerforening for godkendelse af måling af langtidsblodsukker som en sundhedsydelse.

Metode og enheder

Pilotprojektet vil foregå ved, at vi, til eget brug, – med henblik på Danmarks apotekerforening – vil udarbejde manualen for måling af langtidsblodsukker. Vi vil tilbyde testen til kunder på apoteket, der er i øget risiko for at have diabetes, men endnu ikke har fået stillet diagnosen. Det kan være til kunder, der har familiær disposition, adipositas og eller hyperkolesterolæmi. Vi vil først bede de udvalgte kunder om at udfylde et afkrydsningskema (som diabetesforeningen har udarbejdet), hvor deres risikoprofil vurderes. Hvis denne ikke viser øget risiko, vil vi ikke udføre testen på dem. De kunder vi udfører målingen på vil vi efterfølgende kontakte (vi har udleveret en henvisning som de kan medbringe til lægen) for at høre dem, hvordan det er gået efterfølgende. Er de gået til læge og blevet målt igen og hvad har denne måling evt. vist.

Problemformulering

Ved et pilotprojekt at afdække, om der på længere sigt er behov for, at udvikle en egentlig sundhedsydelse om måling af langtidsblodsukker.

Tidsplan

2014	Udarbejdelse af manual til eget brug
Februar 2015	Pilottest – tester vores manual
April 2015	Evt. rettelse i manual samt bearbejdelse af data
Maj 2015	Ny test
Juni 2015	Bearbejdelse af nye data
August 2015	Forbereder ansøgning som sendes til Danmarks Apotekerforening.

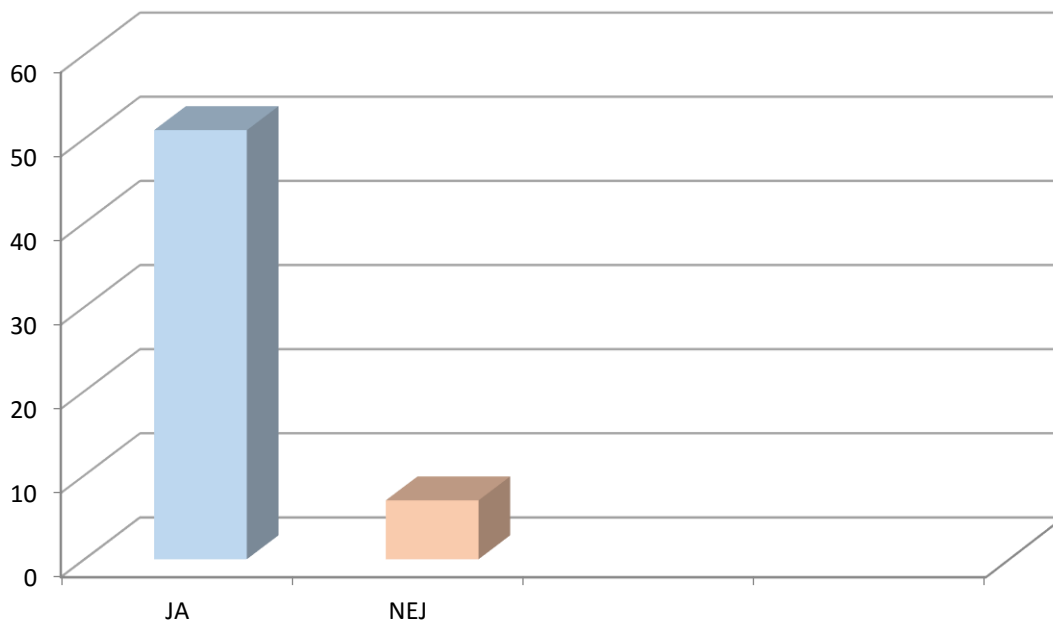
Indledende markedsundersøgelse

Vi startede tidligt i projektet med en uvildig markedsundersøgelse af personer på gaden med henblik på at vurdere interessen for apotekets nuværende og eventuelle fremtidige sundhedsydelser.

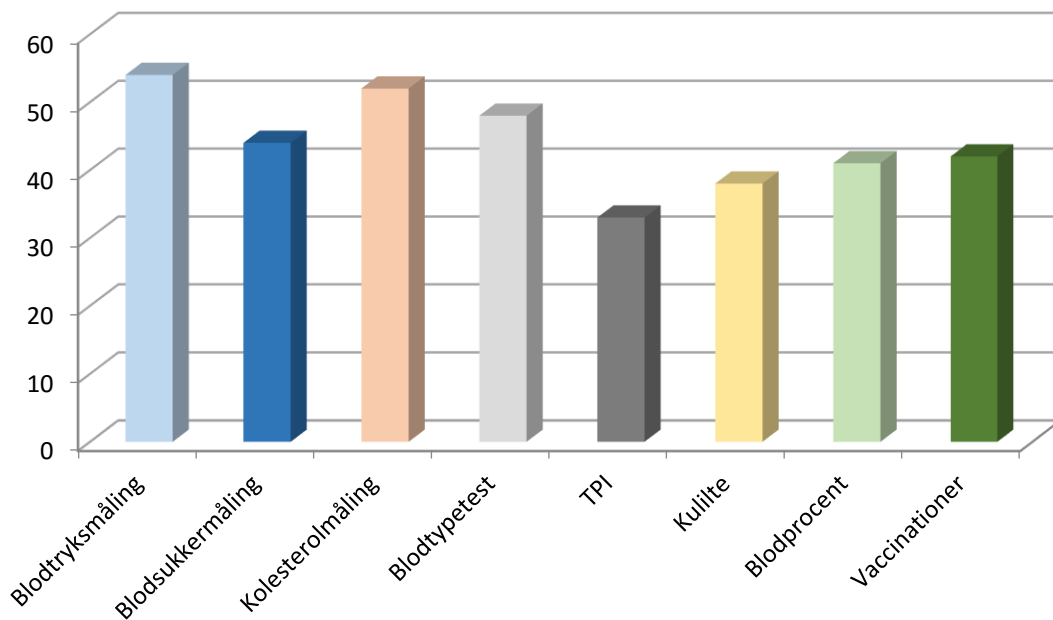
De adspurgtes – i alt 58 - alder og køn var fordelt som følgende:

<u>Under 40 år</u>	28/58	<u>Over 40 år</u>	30/58
Kvinder	46/58	Mænd	12/58

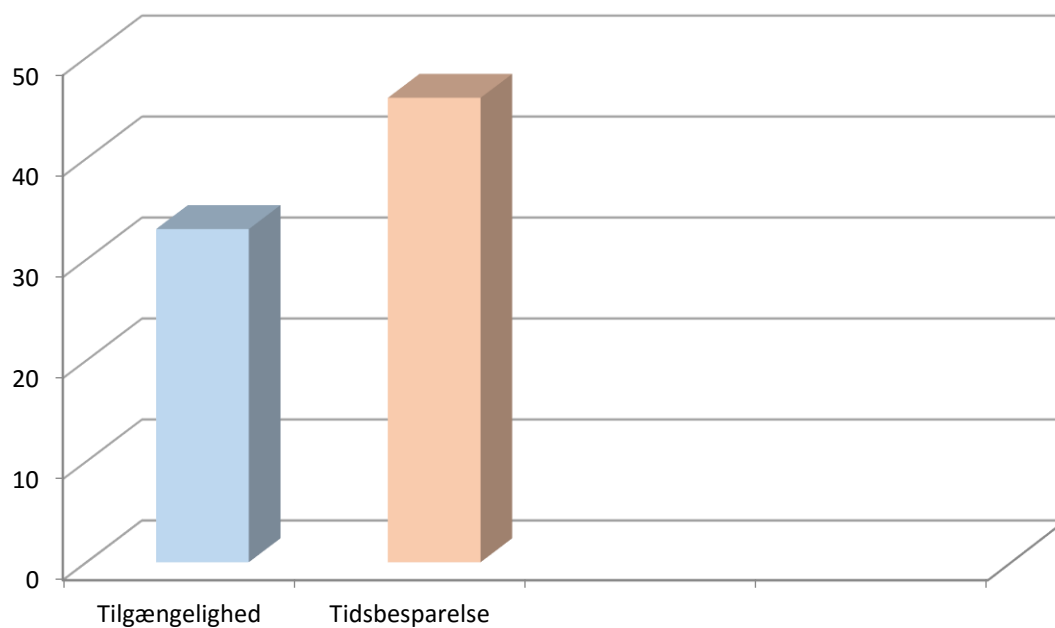
Spørgsmål 1: Er Du interesseret i at komme på apoteket og få foretaget sundhedsydelse?

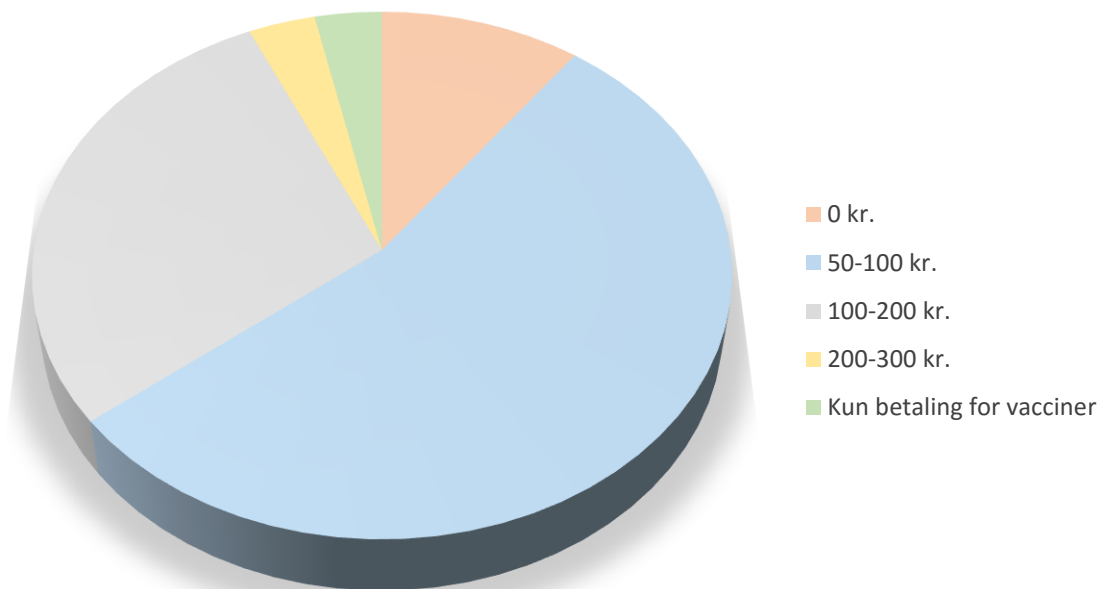
Spørgsmål 2: Hvilke sundhedsydelser er Du interesseret i at få?

Spørgsmål 3: Hvad ville gøre, at Du ville foretrække at komme på apoteket og få foretaget sundhedsydelser?

Spørgsmål 4: Hvad er Du villig til at betale for at få foretaget en sundhedsydelse på apoteket?

Resultatet af denne undersøgelse viste en meget stor interesse for at få foretaget sundhedsydelser på apoteket. Særligt det at kunne gå direkte ind fra gaden på apoteket og få foretaget en sundhedsydelse uden forudgående tidsbestilling er stor foretager for at implementere yderligere sundhedsydelser på apoteket. Undersøgelsen viste endvidere, at mange er villig til at betale for disse ydelser.

Den indledende uvildige undersøgelse dannede baggrund for det videre arbejde med udarbejdelse af ny sundhedsydelse på apoteket.

Projektets forløb

Afledt af dialog med andre i sektoren valgte vi at ændre projektets oplæg vedr. måling af langtidsblodsukker Hb1a hos type II diabetes kunder i risikogruppen til allerede diagnosticerede kunder.

Dette valgte vi ud fra betragtning om et stigende antal salg af type II diabetes medicin på Steno Apotek.

Vi har et samlet salg på ca. 7.000 pakninger af type II diabetes medicin om året. Ud fra dette salgstal ser vi en stigning i salget på ca. 10 % årligt gennem de sidste tre år.

Vi udarbejdede herefter et spørgeskema til personalet på apoteket med henblik på om vores kunder fik målt deres langtidsblodsukker regelmæssigt som anbefalet ca. hver 3. måned.

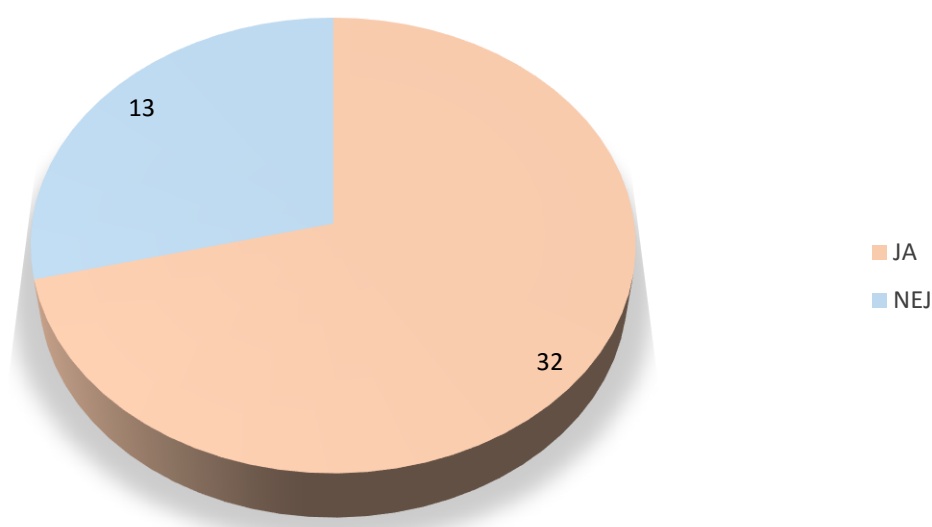
Vi tilbød en måling til de kunder, som ikke lige havde fået målt deres blodsukker som anbefalet, eller som blot ønskede et ekstra tjek.

Vi havde i 2014 udarbejdet vore "egen" manual til måling af HbA1c som vi fulgte, når vi lavede en langtidsblodsuktermåling – se bilag 1.

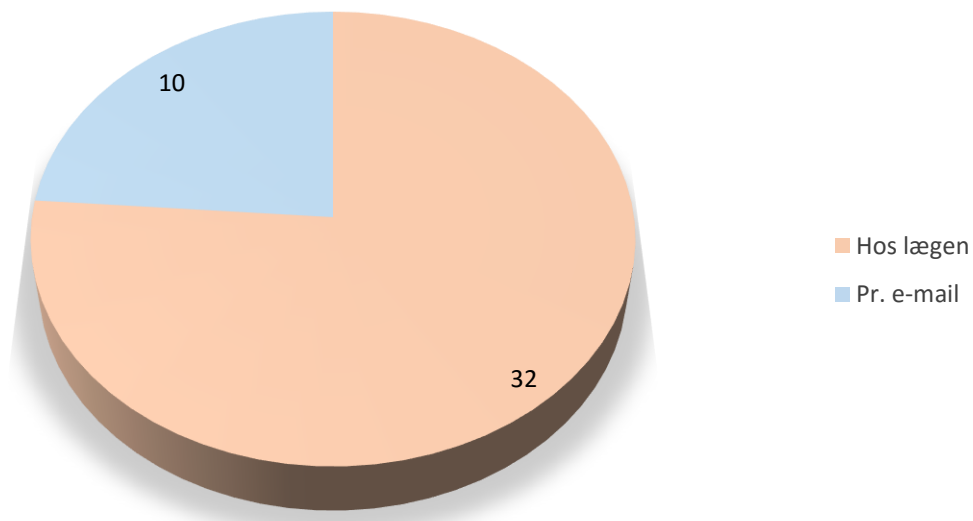
Projektets resultater

Gennem et tre ugers forløb i perioden juni/juli 2016 deltog 45 kunder med type II diabetes i spørgeskemaundersøgelsen omkring måling af HbA1c. Resultaterne af spørgeskemaundersøgelsen ses herunder.

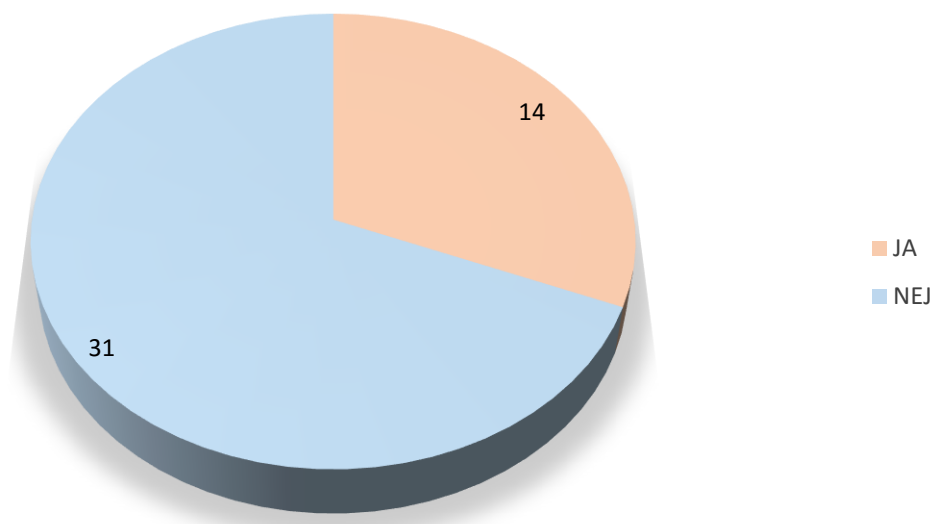
Spørgsmål 1: Får du målt dit HbA1c regelmæssigt?

Spørgsmål 2: Hvordan modtager du resultaterne af målingen?

Spørgsmål 3: Ønsker du at få målt dit HbA1c på apoteket?

Vi oplevede også rigtig mange "undskyldninger", når vi stillede vores spørgsmål til de kunder, som havde en diagnosticerede type 2 diabetes f.eks.:

"Det er svært at få en tid hos lægen til kontrol eller selv får afset tid"

"Der er altid lang ventetid i Pile strædet"

"Jeg har mange recepter liggende på receptserveren"

"Det er ikke nødvendigt nu er jeg jo i behandling"

Vi havde en del kunder som var i behandling med Metformin og fik målt sit blodsukker hver 3. måned, men ville gerne have et ekstra tjek - det lå stadig meget højt, da vi målte det. I disse tilfælde udleverede vi Apotekets Henvisning, udarbejdet på Steno apotek i 2009, samt resultatet af målingen, som de kunne tage med til lægen. Henvisningen anvendes i de situationer, hvor vi skønner det er vigtigt, at kunden kontakter andre i sundhedssektoren. Henvisningen anvendes med stor succes i dagligdagen på Steno apotek.

Konklusion

Konklusionen af vores projekt er, at:

- der er stor interesse for nuværende og evt. kommende sundhedsydelse på apoteket.
- der er et behov for, at udvikle en sundhedsydelse med måling af langtidsblodsukker Hb1a på apoteket.
- projektet også viste, at mange af vores kunder ikke overholdte de anbefalede kontrolmålinger af deres langtidsblodsukker.
- testen tager ca. 6. minutter og ventetiden blev brugt på en god dialog med kunden omkring deres livsstil – motion og kost samt vigtigheden af deres kontrolmålinger til fordel for deres helbred.
- Compliance omkring medicinen.
- tid og tilgængelighed betyder rigtig meget for mange af vores kunder.
- kunderne er villige til at betale for denne ydelse.

Og ikke mindst - **Apoteket skal være bedre til at synliggøre disse sundhedsydelser.**

På trods af resultaterne ikke var overbevisende, er vi sikre på, at denne ydelse absolut vil være relevant for apotekerne, at tilbyde i fremtiden. Resultaterne ville sikkert have været helt anderledes, hvis de var blevet udført i en anden del af landet.

Resultaterne

45 type 2 diabetes patienter blev interviewet. I den region, hvor Steno apotek ligger, får de praktiserende læger betaling for at lave langtidsblodsukkermåling hos type 2 – diabetespatienter 4 gange pr. år.

De afspejles i vores resultater på den måde, at de fleste af de adspurgte svarede, at de regelmæssigt fik målt deres HbA1c hos egen læge. Desuden spurgte vi dem, om de modtog resultaterne af målingen direkte fra lægen eller pr. e-mail. Dette, fordi vi gerne ville vide om de havde en "ansigt – ansigt" snak om deres tilstand med deres praktiserende læge, eller blot modtog svaret pr. e-mail. Det er en vigtig del af "uddannelsen" i at konfronterer patienterne med deres diabetes kontrol.

Kun 14 ud af 45 sagde ja tak til en måling af deres langtidsblodsukker – undskyldningen var, at de ikke lige havde tid, men ville gerne have lavet målingen på et andet tidspunkt.

Vi havde bl.a. en ældre dame som fik målt sit langtidsblodsukker i undersøgelses perioden og det lå lidt højt – hun var i behandling med metformin, men fik ikke regelmæssigt målt sit blodsukker. Vi snakkede en del med hende om bl.a. kostens betydning, hvilket hun ikke helt overholdte. 4 uger efter kom hun igen ind på apoteket og spurgte om hun måtte få målt sit blodsukker, da hun havde ændret på sin kost. Dette ville vi selvfølgelig gerne og målte det og det var nu faldet. Hun udbrød ” jamen så har det jo hjulpet, at jeg har ændret min kost”. Hun havde fulgt vores råd samt hentet oplysninger på diabetesforeningens hjemmeside mht. til kosten. Det var en stor aha oplevelse for hende og hun nærmest svævede ud af apoteket, og var klar til at forsætte den gode linie.

Flere af de interviewede var meget positive over for vores service. De udtrykte deres glæde over bekvemmelighed i vores service på apoteket og håbede denne sundhedsydelse kunne blive indført på alle landets apoteker.

De fleste af dem følte det ubelejligt, at de skulle kontakte lægen for en måling. Nogle vidste ikke engang, at de skulle have målt deres HbA1 regelmæssigt.

Nogle var også af den opfattelse, at når de blev medicineret for deres diabetes var det nok og tænkte ikke på konsekvenserne af de evt. følgesygdomme som en dårlig reguleret diabetes og ikke mindst rygning kan medfører.

Det er her vi bl.a. også kan være med til at gøre en forskel.

Vores kollegaer har været rigtig gode til at bakke op omkring vores projekt og til at gå i dialog med kunderne omkring kost, motion, måling af blodsukker og ikke mindst vigtigheden af at tage medicinen korrekt.

” Er vi klar til denne sundhedsydelse på apotekerne - vi er på Steno apotek ”

Hvordan kan andre apoteker få gavn af projektet

Resultatet af vores projekt viste en stor interesse for måling af langtidsblodsukker på apoteket.

Vi ønsker også, at projektet skal bidrage til at synliggøre apoteket som en vigtig del af sundhedsvæsenet – sparringspartner - hvor vi mener, at samarbejdet på tværs af kompetencerne er utrolig vigtigt. Det kan vi bl.a. også opnå med måling af langtidsblodsukker i stedet for den ”almindelige” måling af blodsukker.